

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.421/2020/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai:

- . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
- . Scholtz Hilda előadó bíró
- . Somogyi Gábor bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. szeptember 7.

Az ügy tárgya: emberölés előkészületének büntette

Terhelt: ...

Első fok: öri Törvényszék B.317/2016/67., ítélet, 2019. október 11., tárgyalás

Másodfok: öri Ítéletábla Bf.III.98/2019/5., ítélet, 2020. január 15., nyilvános ülés

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés előkészületének büntette miatt ... terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri Törvényszék B.317/2016/67. számú ítéletét, valamint a Győri Ítéltábla Bf.III.98/2019/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. 1. A Győri Törvényszék a 2019. október 11. napján meghozott és kihirdetett B.317/2016/67. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki emberölés előkészületének büntetésében [Btk. 160. § (1) bekezdés és (3) bekezdés], valamint 1 rendbeli súlyos testi sértés büntetésének kísérletében [Btk. 164. § (1)-(3) bekezdés]. Ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Úgy rendelkezett, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és abból a terhelt - a végrehajtás elrendelése esetén - legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] Az ítélet ellen bejelentett ellenirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2020. január 15. napján meghozott és kihirdetett Bf.III.98/2019/5. számú ítéletével az elsőfokú

ítéletet az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezésének helyt adva akként változtatta meg, hogy a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év 10 hónapra súlyosította. A terhelt és védője által elsődlegesen felmentésért, illetve az önkéntes elállás alapján az eljárás megszüntetése érdekében bejelentett fellebbezést nem találta alaposnak.

- [3] 2. A bíróság jogerős ítéletében megállapított tényállás szerint ... terhelt, **tanú 1-el** kötött házasságát a Soproni Járásbíróság 2014. április 5. napján felbontotta, két kiskorú gyermekük az anya gondozásában maradt. A volt házastársak vagyoni jogi kérdésekben nem tudtak megegyezni. A terhelt P.20.315/2015. szám alatt házassági vagyoni jogi pert indított a Győri Törvényszéken, amely eljárás időközben felfüggesztésre került. ... terhelt 62.000.000 forintot követel a volt házastársától a közös vagyonból.
- [4] A terhelt 2015 októberében ismerte meg **tanú 2-t**, akinek elmondta, hogy vagyoni vitája van a volt feleségével, 65.000.000 forint járna neki a volt közös vagyonból. A terhelt először arra kérte **tanú 2-t**, hogy a tartozás bizonyos százalékában meghatározott megbízási díj fejében „hajtsa be” a pénzt, majd idővel a „megbízás” akként módosult, hogy ha ez törvényes keretek között nem megy, akkor szervezzen meg egy rablást a volt felesége sérelmére.
- [5] A megbízást **tanú 2** anyagi haszon reményében látszólag elfogadta. Nevezettek telefonon és személyesen is rendszeresen tartották a kapcsolatot. A terhelt esetenként benzinköltséget, több alkalommal 5.000-10.000 forintot fizetett ki **tanú 2-nek**, őt járművével szívésségből szállította, valamint élelmiszer-csomagokat juttatott részére, amelyeket nem kellett kifizetnie.
- [6] 2015 decemberében **tanú 2** azért, hogy a terhelt bizalmába férközzön, kölcsönadott neki 350.000 forintot.
A terhelt egy közös út során, az eredményes behajtás érdekében beavatta **tanú 2-t**, hogy a **tanú 1** által lakott ingatlanba hogyan lehet bejutni, ezért **tanú 2-t** a helyszínen tájékoztatta a lakás beosztásáról, a kamera elhelyezéséről, a felvételek megszerzésének módjáról, a pénz tárolási helyéről és arról, hogy a garázson keresztül könnyen fel tud menni a lakásba. A garázs távirányítóját is ígérte neki, azonban azt végül nem tudta átadni, mert nem találta.
- [7] A terhelt 2015. november végétől sürgette **tanú 2-t**, hogy a feladatot mindenáron hajtsa végre, majd december hónapban már „rablógyilkossággal” bízta meg. Arra kérte, ölje meg, szúrja le, vagy bármilyen módon tegye el az útból az asszonyt, mert nincs más megoldás az anyagi gondjaira. Azt hangoztatta, ha volt felesége meghal, gyermekeik örökölik a házat, ő lesz a gyámjuk, így jut pénzhez. Közölte, hogy mikor, milyen útvonalon közlekedik **tanú 1** a trafik bevételeivel, továbbá azt, hogy a Nemzeti Dohányboltba (**tanú 1** munkahelyére) milyen módon lehet bejutni. A megbízás teljesítése esetére a terhelt és **tanú 2** 1.500.000 forint átadásában egyeztek meg. Miután ... terhelt számonkérte **tanú 2-től**, hogy nem hajtja végre a feladatot, szóba került közöttük, hogy ha ő nem végzi el a munkát, akkor hozzon olyan embert, aki megöli a feleségét.
- [8] **Tanú 2** nem akarta a megbízást teljesíteni, és a terhelt eltökéltségét látva beszámolt ismerősének a **terhelt** tervéről, majd **tanú 1-el** is találkozott. Elmondta, mire kapott megbízást. Ezt követően a rendőrkapitányságra mentek, ahol a sértett feljelentést tett, majd 2016. január 7. napján sor került a nyomozás elrendelésére. Eddig az időpontig a terhelt több alkalommal változtatott a tervén. Volt amikor magától a behajtástól is visszalépett egy időre, azonban a megbízástól nem tekintett el, a felhívást végérvényesen nem vonta vissza, emberölési szándékáról nem mondott le véglegesen és ezt **tanú 2** tudomására is hozta.
- [9] A **terhelnél** nem állapítható meg a cselekmény idejére pathológiás vagy abortív pathológiás részegség, vagy az elmeműködés bármilyen egyéb kóros állapota sem, amit kábítószer vagy gyógyszer idézett volna elő. Nem állapítható meg az elmeműködés olyan kóros állapota, amely korlátozta volna, vagy képtelenné tette volna arra, hogy cselekménye következményeit felismerje, és hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen.

- [10] **II. 1.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat konkrét törvényi okának megjelölése nélkül, a Be. 648. § a) és b) pontjai szerinti felülvizsgálati okcsoportokra hivatkozva.
- [11] Az indítvány szerint a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás megalapozatlan tekintve, hogy az eljáró bíróságok csak a terhelt terhére szóló bizonyítékokat fogadták el, a terhelt vallomását és az azokat alátámasztó bizonyítékokat nem. Sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem adott magyarázatot arra, hogy miért a többször önellentmondásba keveredő **tanú 2** vallomását fogadták el irányadónak, holott az ő nyilatkozatait el kellett volna vetni, ki kellett volna zárni az eljárásból. **Tanú 2**nek anyagi érdeke is fűződött az adott tartalmú vallomás megtételéhez. Kifejtette továbbá, hogy az eljáró bíróságok a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtettek.
- [12] A védő indítványa szerint az alapügyben eljáró bíróságok, a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével jutottak arra a következtetésre, hogy a terhelt javára az előkészülettől történő önkéntes elállás nem állapítható meg, holott még **tanú 2** nyilatkozatai is alátámasztották, hogy a terhelt az idő előrehaladtával letett eredeti tervéről.
- [13] Kifogásolta továbbá, hogy az ügyben az elsőfokú bíróság nem tartott előkészítő ülést. Ez súlyos eljárási szabálysértés, mivel a védelem az egyes bizonyítékok kizárására itt tehetett volna indítványt, melyek elutasítását a bíróság indokolni lett volna köteles. A másodfokú bíróság pedig véleménye szerint nem járt el teljeskörűen és jogerőre emelte a megalapozatlan ítéletet.
- [14] A védő mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet változtassa meg. Ennek keretében ... terheltet bűncselekmény hiányában, vagy - másodlagosan - bizonyítottság hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól, vagy pedig az eljárást önkéntes elállás címén szüntesse meg. Indítványozta egyúttal - a Be. 659. § (7) bekezdése alapján - a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés végrehajtásának felfüggesztését, illetve félbeszakítását is.
- [15] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.443/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.
- [16] Álláspontja szerint az indítvány jelentős részében a jogerős ítéletben megállapított tényállást támadja, ami felülvizsgálati eljárásban a törvényben kizárt. A felülvizsgálati indítványnak az előkészítő ülés megtartásának hiányára, illetve az indokolási kötelezettség részbeni nem teljesítésére hivatkozása a Be. 649. § (2) bekezdés a)-e) pontjaiban foglaltakra figyelemmel, felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat, ezért az indítvány ezen részében is kizárt.
- [17] Ugyanakkor a felülvizsgálati indítvány a tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott büntető anyagi jogszabálysértésre hivatkozik, ami az irányadó tényállás alapján felülvizsgálat tárgya lehet. Az indítvány e részében - a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint - nem alapos. A terhelt az ölési szándékát kinyilvánította és annak mindenáron történő megvalósítására hívta fel **tanú 2**t. Egyúttal az emberölés végrehajtása céljából az azt könnyítő feltételeket biztosította. A volt házastárs megölésére irányuló terhelti szándék komolysága az irányadó tényállás alapján kétséget kizáróan megállapítható.
- [18] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján a Győri Törvényszék B.317/2016/67. számú és a Győri Ítéltábla Bf.III.98/2019/5. számú ítéletének hatályában fenntartását indítványozta.
- [19] **III.** A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.
- [20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényben (Be.) meghatározott feltételek szerint vehető igénybe. Ennek megfelelően felülvizsgálatnak kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen és csak a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.
- [21] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálat során a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. §

(2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés] függetlenül attól, hogy az megalapozott-e, vagy sem (BH 2016.264., BH 2010.324.). Ez utóbbi megállapítás értelemszerűen nem utal arra, hogy jelen esetben a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozatlan lehet. Ezt a kérdést a felülvizsgálati ügyben eljáró Kúria egyáltalán nem vizsgálhatja és ebben a kérdésben nem is foglalhat állást.

- [22] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg. Ebben a kérdésben a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével kell állást foglalni. Az említett okból ezért akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság jogerős ítéletében megállapított cselekmény nem bűncselekmény, avagy a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét - a tényállásból kitűnő - büntethetőséget kizáró vagy büntethetőséget megszüntető ok ellenében állapította meg. Nem állapítható meg a hivatkozott felülvizsgálati ok, ha az indítvány szerint az ügyben más, a jogerős ítéletben foglalttól eltérő tényállást kell megállapítani, és a terheltet az alapján kell felmenteni. Ez ugyanis a jogerős ítéletben megállapított tényállás fent írt törvényi rendelkezésekkel tilalmazott támadása.
- [23] Következésképpen jelen ügyben az indítvány azon részei, amelyekben a védő a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadja - azaz a tényállásban foglaltak bizonyítatlanságát állítja és az elfogadott bizonyítékok hiteltelensége mellett érvel, sőt azokra nézve további bizonyítást kínál fel - a Be. 650. § (2) bekezdésében és a Be. 659. § (1) bekezdésében írt tételes jogi rendelkezésekbe ütköznek, ezért az indítvány ezen részei tekintetében a felülvizsgálat törvényben kizárt.
- [24] Ugyancsak kizárt a felülvizsgálati indítványnak az előkészítő ülés megtartásának hiányára, valamint az indokolási kötelezettség részbeni nem teljesítésére hivatkozása, mivel ezek az eljárási szabálysértések az esetleges megvalósulásuk esetén sem illeszkednek a Be. 649. § (2) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott és felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértések körébe.
- [25] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja pedig ugyancsak lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [26] A Kúria azt állapította meg, hogy az anyagi jogi szabálysértésre hivatkozó részében a védő felülvizsgálati indítványa alaptalan. Az eljáró bíróságok nem sértették meg a büntető anyagi jog szabályait, amikor a terhelt bűnösségét az emberölés előkészületének büntetésében megállapították. Az irányadó tényállás szerint az emberölés előkészületének törvényei tényállási elemei maradéktalanul megvalósultak.
- [27] A volt házastárs megölésére irányuló terhelti szándék komolysága az irányadó tényállás alapján, az ítéletben részletezett tények - így különösen a terhelt verbális kijelentései, tettekben megnyilvánuló cselekvései - alapján kétséget kizáróan megállapítható. A terhelt szándékának komolyságát jelen ügyben a kijelentései alátámasztják. A szándék közvetlen és konkrét voltát a rendelkezésre álló hangfelvétel is megerősíti (BH 2006.40., BH 2015.322.).
- [28] E körben utal a Kúria arra, hogy - az indítványban foglaltaktól eltérően - ... terhelt az ölési szándékát több esetben is kinyilvánította. Az ölési szándék kinyilatkoztatása a terhelt komoly és konkrét elhatározását jelezte (BH 2015.322.). A terhelt az ölési szándékáról nem tett le. Ez akkor is megállapítható, ha a megbízás mikénti végrehajtását időközben kétségtelenül többször megváltoztatta. **Tanú 2**nek azonban egyértelművé tette, hogy megfelelő anyagi szolgáltatás fejében kívánja megöletni a sértettet. Ez a felhívása nem szándék nélküli, nem pusztán indulati kijelentésként volt, hanem az emberölés elkövetésére vonatkozó belső akaratelhatározáson túlmutató, az elkövetés helyét, módját is mérlegelő konkrét megbízás volt az ölési cselekmény

végrehajtására. A terhelt emellett - amint azt az eljáró bíróságok ugyancsak helyesen megállapították - a cselekmény végrehajtása céljából az azt könnyítő feltételeket is biztosította.

- [29] Az alapügyben eljáró bíróságok tehát a büntetőjogi felelősség megállapításának alapvető feltételét, a terhelt ölési szándékának komolyságát körültekintően vizsgálták. A terhelt verbális kijelentéseiből és tettekből megnyilvánuló cselekvései alapján logikus következtetést vontak bűnösségére. E körben hangsúlyozandó, hogy a terhelti közlések, kijelentések komolyságának megítélését minden esetben a másokban kiváltott hatása alapján kell megítélni (Kúria Bfv.III.157/2017/5.) sohasem a fenyegető oldaláról. Minderre tekintettel a bíróság jogerős ítéletében a büntető anyagi jog szabályainak megfelelően állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségét.

Az indítvány elvi tartalma

- [30] A bíróság hamis tartalmú tanúvallomás alapján megalapozatlan tényállást állapított meg, amely a terhelt bűnösségének a téves megállapításához vezetett. Az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályába ütközően jutottak arra a következtetésre, hogy a terhelt javára az előkészülettől történő önkéntes elállás nem állapítható meg.

A döntés elvi tartalma

- [31] A jogerős ítéletben megállapított tényállás, az ahhoz vezető bírói mérlegelés, illetve a Be. 649. § (2) bekezdésében fel nem tüntetett eljárási szabálysértés miatt nincs helye felülvizsgálatnak.
- [32] A terhelt által a volt házastársának sérelmére elkövetett bűncselekmény helyes minősítése körében - nevezetesen annak vizsgálata során, hogy magatartása megvalósítja-e az emberölés előkészületének büntetettét - annak van jelentősége, hogy a terhelt tudatára, elhatározásának komolyságára, annak megnyilvánulási formáira vonatkozóan a jogerős határozat milyen tényeket állapított meg. A bíróság jogerős ítéletében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapította meg a terhelt bűnösségét.

Záró rész

- [33] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva, és miután a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgált ún. abszolút eljárási szabálysértést sem észlelt - a védő által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.
- [34] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.
- [35] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. szeptember 7.

. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Scholtz Hilda s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró

